

УДК 621.683

РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМИ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В СИСТЕМІ КЕРУВАННЯ МІКРОКЛІМАТОМ ТЕПЛИЦІ

Глущенко О. О.

Науковий керівник д.т.н., проф. Тимчук С. О.
ХНТУСГ ім. Петра Василенка, м. Харків, Україна

Постановка задачі, аналіз останніх досліджень та публікацій.

Вирощування сільськогосподарської продукції в тепличних умовах представляє собою достатньо складну технологічну проблему. На величину майбутнього врожаю впливає множина факторів, і не останню роль в цьому відіграє точність підтримання параметрів мікроклімату. Цей процес ускладнюється необхідністю врахування наступних видів невизначеності: низька точність оперативної інформації внаслідок великої похибки і невисокої надійності датчиків; відмови каналів зв'язку; відсутність можливості вимірів параметрів у всіх точках технологічного процесу; неточність моделей об'єктів контролю і управління; наявність диспетчера в контурі керування приводить до необхідності представлення його неформальних знань у вигляді алгоритмів і узгодження отриманого системою рішення з його оцінкою. Тому для розв'язання проблеми невизначеності актуальним представляється застосування в алгоритмах керування нечіткої логіки.

Мета досліджень. Підвищення ефективності керування мікрокліматом теплиці шляхом застосування нечітких алгоритмів.

Основний матеріал досліджень. В роботі розроблено алгоритми керування на основі схеми нечіткого логічного висновку Мамдані. В середовищі SCADA пакету Genie розроблено програмну реалізацію алгоритмів. Для дослідження адекватного реагування системи керування на невизначеність вхідної інформації розроблено програмний імітатор об'єкту керування. Систему досліджено в режимі емуляції вхідних даних при штатному, позаштатному і аварійному функціонуванні.

Висновки. Результати дослідження системи показали адекватне відображення роботи реальної системи керування в умовах невизначеності вхідної інформації, можливість прогнозування динаміки зміни процесу, можливість оцінки необхідної продуктивності виконавчих механізмів, адекватну реакцію системи на аварійні ситуації; можливість керувати реальним виробничим процесом при незначній доробці.